

Kommentarer vedr. Basisanalyse 2013: Opgave 3.2 Marin – Justering af vandområde-inddeling med tilhørende opland

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 1. oktober 2013

Henrik Fossing & Jens Würbler Hansen

Institut for Bioscience

Rekvirent:
Naturstyrelsen
Antal sider: 5

Kvalitetssikring, centret:
Poul Nordemann Jensen

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Notatet er udarbejdet på baggrund af flg. bilag

- Projekt vandområdeafgrænsning: Forslag til justering af de marine vandområder (revideret af NST 24/9)
- Ændringer af marin vandområdeinddeling – små vandområder
- Excel-regneark: DCE_Justering_marine_vandområder
- MapInfo filer med den eksisterende vandområdeinddeling (eftersendt).

Efter aftale koncentrerer vores kommentarer sig primært om vurderingen af den forenkling af vandområdeinddelingen, der er præsenteret i Excel-regnearket: *DCE_Justering_marine_vandområder* og som for de små vandområders vedkommende er begrundet i bilag: *Ændringer af marin vandområdeinddeling – små vandområder* – sekundært om bilag *Projekt vandområdeafgrænsning: Forslag til justering af de marine vandområder*, som blev indgående diskuteret på videomødet mellem DCE og NST 18/9 og efterfølgende revideret.

Det skal bemærkes, at opgavebeskrivelsen for nærværende opgave blev ændret 24/9 ift. den oprindelige.

Notatet er opdelt i to afsnit:

1. Kommentarer til Projekt vandområdeafgrænsning: Forslag til justering af de marine vandområder
2. Kommentarer til forenkling af vandområdeinddelingen (med reference til Excel-regnearket).

1. Kommentarer til *Projekt vandområdeafgrænsning: Forslag til justering af de marine vandområder*

DCE læser bilaget som en 'blanding' af både vejledning og forslag til, hvorledes sammenlægninger og gruppering af vandområder kan gennemføres ud fra en række vurderingsprincipper. DCE finder generelt disse principper for sammenlægninger velbegrundede, men savner tilsvarende vurderingsprincipper, hvor det drejer sig om vandområder, der opdeles for at indgå i nydannede vandområder.

For nuværende præsenteres en række forslag til gruppering og sammenlægning af navngivne vandområder kun i ad3) og ad4). DCE mener, at denne præsentation og eksemplificering ikke skal indgå i dokumentet, som bør fremstå som en decideret vejledning med principper for sammenlægning/gruppering samt opdeling af vandområder, som skrevet ovenfor. Forslagene til justering af navngivne marine vandområder med begrundelse bør præsenteres i særskilt dokument eller som bilag – evt. som det er gjort i Excel-regnearket: *DCE_Justering_marine_vandområder* og *Ændringer af marin vandområdeinddeling – små vandområder*.

I den form *Projekt vandområdeafgrænsning* præsenteres, er det ikke tydeligt, om der er tale om en vejledning til justering af vandområdeafgrænsningen eller et forslag til justering af marine vandområder eller både og. Dokumentet indeholder i hvert tilfælde ikke en fuldstændig oversigt over alle de vandområder, der foreslås grupperet, sammenlagt, opdelt eller helt 'afskrevet' som marint vandområde (sidstnævnte omhandlende fem nor, der foreslås overført til søområdet).

2. Kommentarer til forenkling af vandområdeinddelingen

NST har i Excel-regnearket: *DCE_Justering_marine_vandområder* præsenteret vandområder, der foreslås sammenlagt, grupperet, opdelt eller overført til søområdet eller ikke ændret, hvor sidstnævnte omfatter hovedparten af vandområderne.

Betingelserne for at sammenlægge vandområder er omtalt i *Projekt vandområdeafgrænsning* med reference til *Bekendtgørelse nr 1355 af 11/12/2006 "Bekendtgørelse om karakterisering af vandforekomster, opgørelse af påvirkninger og kortlægning af vandressourcer"*. Af *Projekt vandområdeafgrænsning* fremgår, at områder kan sammenlægges, når de har samme typologi, tilstand og mål, mens det i *Bekendtgørelse nr 1355* er formuleret, at områder kan grupperes, når de har samme typologi og påvirkning.

Opgavebeskrivelsen vedr. 3.2 tilsiger, at DCE skal give...*faglig bistand til forenkling af vandområdeinddelingen*... NST anfører i Excel-regnearket en række forslag til forenkling af vandområdeinddelingen, og det er primært disse forslag, DCE har forholdt sig til. Af det materiale DCE har modtaget fra NST fremgår tilstand og mål kun for de små vandområder, der foreslås sammenlagt og kun for disse områder kan dokumentationen for sammenlægning/gruppering vurderes. For de øvrige foreslåede sammenlægninger forudsætter DCE, at NST har tilstrækkelig med dokumentation vedr. tilstand og mål til at gennemføre sammenlægningen, idet DCE kun har kunnet forholde sig til typologien. Af samme årsag har DCE (med enkelte undtagelser) ikke kunnet give faglig bistand til forenkling af vandområdeinddelingen for de områder, der i Excel-regnearket (Søjle I) har betegnelsen: *INGEN ÆNDRING*.

Konkrete kommentarer til forenkling af vandområdeinddelingen (se også kommentarer i Excel regnearket) og bemærk at nedenstående kommentarer også omfatter bilaget *Ændringer af marin vandområdeinddeling – små vandområder*. I nedenstående er der i parentes efter områdenavnet refereret til vandområdernes ID-nr. og typologi.

- 10 vandområder i det sydlige Kattegat og Øresundstragten sammenlægges i tre større områder:
 - nytID5 (OW2) = ID32 (OW2) + ID5 (OW2) + ID4 (OW2) med begrundet udretning af 'snørklet' grænsedragning og sammenlægning af mindre nordlige dele af ID32 og ID5 med nytID31
 - nytID31 (OW1) = ID31 (OW1) + ID3 (OW1) + mindre nordlige dele af ID32 og ID5
 - nytID12 (ukendt type) = ID21 (OW1)¹ + ID12 (OW1)¹ + ID14 (OW2)¹ + ID13 (OW1)¹ + ID15 (OW2)¹

Forenklingen i tre større områder er velbegrundet, dog skal det bemærkes, at der foreslås sammenlægning af forskellige typologier i det nye område ID12, hvilket ikke er i overensstemmelse med retningslinjerne.

- Sammenlægning af Køge Bugt (ID7, OW3a) og Kalveboderne (ID8, OW3a) er velbegrundet. Det bemærkes, at den sydvestlige 'tange' af Københavns Havn (ID9 OW3a) har meget lang grænse til ID8. Denne del af ID9 bør kunne sammenlægges med det nye område ID7 forudsat, at også mål, tilstand og indsatskrav for områderne er ens - og det er de vel? Derfor opfordres NST til at undersøge, om det er muligt at sammenlægge områderne 7+8 med den del af ID9, der er beliggende ved/ i Kalveboderne.

¹ Iht. MapInfo

- Gruppering af Basnæs Nor (ID 17, M2) og Holstein Nor (ID18, M2) er veldokumenteret, forudsat at der med teksten ...*tilstanden i områderne har samme følsomhed overfor næringsstofførslerne til områderne...* menes, at påvirkningen af de to områder er af samme omfang.
- Sammenlægning af 'Smålandsfarvandet Åben del' (ID33, OW3a) og 'Agersø Sund Syd' (ID22,OW3a) er velbegrundet. NST opfordres til at undersøge, om det er muligt at sammenlægge 'Agersø Sund Nord' (ID19, OW3a) med ID22 og ID33, idet alle tre områder er af samme type.
- Sammenlægning 'udenfor Kalundborg Fjord' (ID30, OW2) og Jammerland Bugt (ID23, OW2) og 'Musholm Bugt; ydre del' (ID27, OW2) er velbegrundet.
- Sammenlægning af Nakskov Fjord (ID39, M1) og Søndernor (ID40, M2) er rimeligt begrundet. Iht. bekendtgørelse skal det dog dokumenteres, at de to vandområder er af samme type - i praksis at Søndernor ikke er type M2, men M1 (som Nakskov Fjord).
- At lægge en 'bid' af Rødsand (ID43, M2) sammen med Femerbælt (ID42, OW3a) er velbegrundet trods forskel i typologi. NST opfordres til at undersøge, om det er muligt at sammenlægge Langelandsbælt (ID41, OW3a) med det nye område Femerbælt (ID42+lidt ID43), da områderne er af samme type.
- Argumentation/dokumentation for sammenlægning af Fællesstrand (ID60,P2) med Nordlige Bælthav (ID88, OW2) er ikke overbevisende, idet områderne ikke har samme typologi. Umiddelbart synes det mere oplagt at gruppere ID60 med Lillestrand (ID62, P2) - da begge områder har samme typologi, og det antages, at mål, tilstand og indsatskrav til områderne er ens.
- Argument for at sammenlægge Dyreborg Nor (ID73, M2) og Fåborg Fjord (ID66, M2) via 'kystnær korridor' omfattende NW-del af 'DSØ åbne del' (ID91, OW3a) er veldokumenteret.
- At inkludere Kølle Nor (ID67, M4) i den åbne del af DSØ (ID91, M2) synes meningsfyldt - eller måske omvendt, det er svært at se det meningsfulde i at have udpeget Kølle Nor som et selvstændigt vandområde begrundet i at det ... *er lille og har en megen åben munding, hvorved vandkvaliteten i langt det meste af området bestemmes af forholdene i den tilstødende åbne del af Sydfynske Øhav, samt begrundet i at målbelastning og det arealspecifikke indsatsbehov er det samme som i oplandet til det åbne Sydfynske Øhav.* Dog er det i forhold til retningslinjerne problematisk, at de to vandområder ikke er af samme type.
- Sammenlægning af Torø Nor (ID77, M4) og Torø Vig (ID79, M2) er rimeligt begrundet, idet de to vandområder åbenbart (på trods af opdelingen) i forvaltningen er behandlet samlet mht. indsatsbehov. Iht. bekendtgørelse skal det dog dokumenteres, at den hidtidige typeinddeling ikke er korrekt, hvilket i denne forbindelse betyder, at der skal beregnes samme afstrømningsindeks for de to vandområder, idet den gældende opdeling beror forskelligt afstrømningsindeks i de to vandområder $\leq 0,1$ (Torø Vig; M2) og $>0,1$ (Torø Nor, M4). Hvis dette ikke er muligt pga. at ... *adskillelsen mellem Torø Vig og Torø Nor typologisk er tvivlsom,* bør det dokumenteres, hvorfor det samlede områder kategoriseres som type M2 og ikke M4.

- Sammenlægning af 'LBT Nord' (ID94, OW2) og Nordlige Lillebælt (ID164, OW2) er logisk pga. ophævede amtsgrænser.
- Sammenlægning af 'LBT Syd' (ID99, OW3a), 'Sydlige Lillebælt; omr. N f. Als' (ID112, OW3a) og 'Sydlige Lillebælt Als-Ærø' (ID115, OW3a) er logisk grundet ophævelse af amtsgrænserne. Det skal dog bemærkes, at det kun er den sydlige del af ID 99, der lægges i nytID99, idet den nordlige del synes at være sammenlagt med 'Lillebælt; Bredningen' (ID 118, OW3a). Forvirringen skyldes, at der er to 'Bredninger' i området: Bredningen (ID74, M3) og 'Lillebælt; Bredningen' (ID118, OW3a). Hvilken Bredning henvises der til i teksten? Det bør endvidere overvejes, om der er argumenter for at sammenlægge områderne ID99+ID112+ID115 med 'Sydlige Lillebælt Als-Ærø' (ID116, OW3a) på trods af, at sidstnævnte område er et 12-sømilsområde (hvilket måske endda kan diskuteres).
- NST opfordres til at undersøge om Knebel Vig (ID144, P1) og 'indre Kalø Vig' (ID145, P1) kan sammenlægges - forudsat mål, tilstand og indsatskrav til områderne er ens. Eventuel sammenlægning vil inddrage en mindre del af 'Aarhus Bugt, Kalø og Begtrup Vig' (ID147, P3), idet grænse- og sedragningen mellem ID147 og nyt område Knebel Vig (ID 145 = ID144 + ID145) bør rykkes mod sydvest.
- Sammenlægningen af tre vandområder til nyt ID53 (OW3a) = ID 10 (OW3a)² + ID53 (OW3a)² og ID54 (OW3a)² øst for Sjælland, Møn og Falster er velbegrundet.
- I Storebælt er fem vandområder (ID 20 (OW2), ID50 (OW2), ID55 (OW2), ID97 (OW3a) og ID98 (OW2)) samlet i to vandområder hhv. nord og syd for Storebæltsbroen.
 - sammenlægning til nytID20 = ID98 (OW2)² + størstedelen af ID20 (OW2)² er velbegrundet. Det foreslås, at vandområdet nytID20 benævnes 'Åbne STD 12 sm Nord' som pendant til nytID97: 'Åbne STD 12 sm Syd'.
 - sammenlægning til nytID97 = en del af ID20 (OW2)² + ID50 (OW2)² + ID55 (OW2)² + ID97 (OW3a)² er velbegrundet. Det bemærkes dog, at ID50 og ID55 er af åbenvandstypen OW2, hvilket kan undre, idet disse områder er beliggende syd for skillelinjen (Storebæltsbroen), hvor den nordlige del af Storebælt er af typen OW2 og den sydlige OW3a. Det nye sydlige område nytID97 bør derfor være af typen OW3a.
- Sammenlægning af 'Åbne del Femerbælt' (ID51, OW3a) og 'Åbne del Femerbælt 12 sm' (ID52, OW3a) er velbegrundet.
- Sammenlægning af 'Vesterhavet; 12 sømil' (ID117; OW4) og 'Vesterhavet 12 sømil' (ID134; OW4) er velbegrundet.
- Sammenlægning af vandområderne ID149 (OW2) + 150 (OW2) + 151 (OW2) nord og øst for Djursland samt Samsø Bælt er velbegrundet.
- Der mangler typeangivelse for alle 12-sømilsområderne i tabellen.

² Iht. MapInfo